

Kto jest artystą? Kim jest artysta? — *Apollo i Marsjasz* Zbigniewa Herberta.

1. Cele lekcji

a) Wiadomości

Uczeń zna: treść mitu o Apollu i Marsjaszu; treść utworu Herberta; biografię artystyczną Johna Lennona.

b) Umiejętności

Uczeń potrafi: analizować utwór poetycki; wypowiadać się na forum klasy; dyskutować; formułować wnioski; odnajdywać analogie między życiem codziennym a literaturą.

2. Metoda i forma pracy

Elementy wykładu, elementy dyskusji, praca jednostkowa.

3. Środki dydaktyczne

treść liryku — Herbert Z., *Apollo i Marsjasz*.

4. Przebieg lekcji

Uświadomienie celów lekcji.

Przedstawienie przez jednego z uczniów biografii Johna Lennona, ze szczególnym uwzględnieniem osiągnięć artystycznych i śmierci (przygotowany wcześniej, w domu referat).

Dyskusja na temat życia artysty, cech muzyka.

Ciche i głośne odczytanie liryku Herberta. [Załącznik 1](#)

Analiza utworu *Apollo i Marsjasz* jako opowieści o dwu muzykach.

Dyskusja: dlaczego Marsjasz „wypoczywa w cieniu krzyku”? Dlaczego taka jest reakcja przyrody? Czemu Apollo czuje obrzydzenie? Czy artysta zawsze jest oderwany od spraw doczesnych? Czy tak było z Lennonem?

5. Bibliografia

1. Herbert Z., *Apollo i Marsjasz*, [w:] Matuszewski R., *Poezja polska 1939 – 1991. Antologia*, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1994.

6. Załączniki

Załącznik 1

Herbert Zbigniew, *Apollo i Marsjasz*

Apollo i Marsjasz
właściwy pojedynek Apollona
z Marsjaszem
(słuch absolutny
kontra ogromna skala)
odbywa się pod wieczór
gdy jak już wiemy
sędziowie
przyznali zwycięstwo bogu

mocno przywiązany do drzewa
dokładnie odarty ze skóry
Marsjasz
krzyczy
zanim krzyk jego dojdzie
do jego wysokich uszu
wypoczywa w cieniu tego krzyku

wstrząsany dreszczem obrzydzenia
Apollo czyści swój instrument

tylko z pozoru
głos Marsjasza
jest monotony
i składa się z jednej samogłoski
A

w istocie
opowiada
Marsjasz
nieprzebrane bogactwo
swego ciała

łyse góry wątroby
pokarmów białe wąwozy
szumiące lasy płuc
słodkie pagórki mięśni
stawy żółć krew i dreszcze
zimowy wiatr kości
nad solą pamięci

wstrząsany dreszczem obrzydzenia
Apollo czyści swój instrument

teraz do chóru
przyłącza się stos pacierzowy Marsjasza
w zasadzie to samo A
tylko głębsze z dodatkiem rdzy

to już jest ponad wytrzymałość
boga o nerwach z tworzyw sztucznych

żwirową aleją
wysadzaną bukszpanem
odchodzi zwycięzca
zastanawiając się
czy z wycia Marsjasza
nie powstanie z czasem
nowa gałąź
sztuki — powiedzmy — konkretnej

nagle
pod nogi upada mu
skamieniały słowik

odwraca głowę
i widzi
że drzewo do którego przywiązany był Marsjasz
jest siwe

zupełnie

Notatka dla nauczyciela

Analiza utworu według schematu:

Marsjasz — flecista, ogromna skala, krzyk A, cierpienie zawarte w śpiewie.

Apollo — lirnik, słuch absolutny, dbałość o instrument, obrzydzenie, analiza nowego kierunku w sztuce.

Krzyk A — krew, krajobraz ciała, piękna melodia.

Świat wokół — sędziowie dali pierwszeństwo bogu, skamieniały słowik, posiwiałe drzewo.

7. Czas trwania lekcji

45 minut

8. Uwagi do scenariusza

Brak.

